



Przygotowania do brexitu: Komisja Europejska przyjmuje ostatnią partię środków awaryjnych dotyczących Erasmus+, zasad koordynacji zabezpieczenia społecznego oraz budżetu UE na wypadek braku porozumienia o brexicie

Bruksela, 30 stycznia 2019 r.

Ponieważ coraz większe jest ryzyko, że Wielka Brytania opuści UE w dniu 30 marca br. bez porozumienia, Komisja Europejska przyjęła dziś ostatnią partię awaryjnych wniosków prawodawczych dotyczących programu Erasmus+, koordynacji zabezpieczenia społecznego i budżetu UE.

Wynika to z apeli Rady Europejskiej (art. 50), która w [listopadzie](#) i [grudniu 2018 r.](#) wzywała do intensyfikacji prac przygotowawczych na wszystkich szczeblach. W odpowiedzi Komisja przyjęła 19 grudnia 2018 r. [plan działań awaryjnych](#) obejmujący szereg środków ustawodawczych; m.in. w ubiegłym tygodniu przedstawiono wnioski awaryjne dotyczące [rybołówstwa w UE](#). Działania te są uzupełnieniem szeroko zakrojonych prac przygotowawczych, które Komisja prowadzi od grudnia 2017 r., opisanych w [poprzednich komunikatach dotyczących gotowości](#).

Przyjęte dziś środki służą zapewnieniu, aby w przypadku braku porozumienia o brexicie:

- młodzi ludzie z UE i Wielkiej Brytanii, uczestniczący w programie Erasmus+ w dniu 30 marca 2019 r., nie musieli przerywać pobytu za granicą;
- władze państw członkowskich UE nadal brały pod uwagę okresy ubezpieczenia, zatrudnienia lub samozatrudnienia bądź zamieszkania osób w Wielkiej Brytanii przed brexitem przy obliczaniu świadczeń z tytułu zabezpieczenia społecznego, np. emerytur;
- brytyjskie podmioty dofinansowywane z UE nadal otrzymywały płatności w ramach dotychczasowych umów, o ile Wielka Brytania będzie nadal wypełniać swoje zobowiązania finansowe w ramach budżetu UE. Kwestia ta jest odrębna od porozumienia finansowego między Unią Europejską a Wielką Brytanią.

Co istotne, środki te nie złagodzą – i nie mogą złagodzić – ogólnych skutków brexitu bez porozumienia. Nie zrekompensują też w żaden sposób braku gotowości ani nie zapewnią warunków tak korzystnych, jak wynikające z członkostwa w UE, czy też jak warunki okresu przejściowego przewidziane w umowie o wystąpieniu.

Dzisiejsze wnioski mają tymczasowy charakter i ograniczony zakres oraz będą przyjmowane jednostronnie przez UE. Uwzględniono w nich rozmowy z państwami członkowskimi. Komisja będzie nadal wspierać państwa członkowskie w ich pracach przygotowawczych, a także zintensyfikowała swoje wysiłki, na przykład poprzez organizowanie wizyt we wszystkich stolicach UE-27.

Ochrona praw uczestników programu Erasmus+

Erasmus+ jest jednym ze sztandarowych programów UE. W dniu 30 marca w Wielkiej Brytanii będzie przebywać 14 tys. uczestników programu z UE-27 (w tym studentów wyższych uczelni, praktykantów w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, młodzieży uczącej się oraz kadry dydaktycznej), zaś w UE-27 – 7 tys. uczestników z Wielkiej Brytanii. W przypadku braku porozumienia nie mogliby oni dokończyć semestru w ramach Erasmus+, a być może również otrzymywać stypendium. Dzisiejszy wniosek służy rozwiązaniu tego problemu poprzez zapewnienie, by w takim przypadku studenci i praktykanci uczestniczący w Erasmus+, przebywający za granicą w momencie wystąpienia Wielkiej Brytanii z UE, mogli ukończyć naukę i nadal otrzymywać odpowiednie fundusze.

Ochrona praw obywateli w zakresie zabezpieczenia społecznego

Komisja konsekwentnie stoi na stanowisku, że prawa obywateli UE w Wielkiej Brytanii i obywateli Wielkiej Brytanii w UE są priorytetem. Obywatele nie powinni być karani za brexit. Dzisiejszy wniosek służy temu, by w przypadku braku porozumienia zabezpieczyć uprawnienia osób, które skorzystały z prawa do swobodnego przemieszczania się przed wystąpieniem Wielkiej Brytanii z UE. Uprawnienia te obejmują okresy ubezpieczenia, zatrudnienia lub samozatrudnienia bądź zamieszkania w Wielkiej Brytanii przed brexitem. Oznacza to przykładowo, że jeżeli obywatel UE-27 pracował w Wielkiej Brytanii przed brexitem przez 10 lat, to okres ten powinien być uwzględniany przy obliczaniu uprawnień emerytalnych tej osoby przez właściwe organy państwa członkowskiego UE, w którym osoba

ta przejście na emeryturę.

Proponowane rozporządzenie gwarantuje, że państwa członkowskie będą nadal stosować podstawowe zasady unijnej koordynacji zabezpieczenia społecznego, a mianowicie zasady równego traktowania, uwzględniania okoliczności i sumowania. Dzisiejszy wniosek w żadnym razie nie zapewnia tak znacznych korzyści, jak przewidziane w umowie o wystąpieniu, uzgodnionej 14 listopada. Nie obejmuje on uprawnień nabytych po dniu 29 marca 2019 r. ani nie obejmuje kwestii przenoszenia świadczeń pieniężnych, dalszego świadczenia opieki zdrowotnej ani przepisów określających ustawodawstwo mające zastosowanie w danej sytuacji.

Ochrona beneficjentów budżetu UE

Jak wielokrotnie podkreślano, wszystkie zobowiązania podjęte przez 28 państw członkowskich powinny być honorowane przez 28 państw członkowskich. Odnosi się to także do scenariusza braku porozumienia. Również w takim przypadku oczekuje się, że Wielka Brytania będzie nadal honorować wszystkie zobowiązania, które wzięła na siebie w trakcie członkostwa w UE.

Dzisiejszy wniosek umożliwi Unii – w przypadku braku porozumienia – wypełnianie jej zobowiązań i dalsze dokonywanie płatności w 2019 r. na rzecz brytyjskich beneficjentów w odniesieniu do umów podpisanych i decyzji podjętych przed 30 marca 2019 r., pod warunkiem że Wielka Brytania będzie honorować zobowiązania podjęte w ramach budżetu na 2019 r. oraz zaakceptuje niezbędne audyty i kontrole. Pomogłoby to złagodzić drastyczne skutki braku porozumienia w wielu obszarach dofinansowywanych ze środków UE, takich jak badania, innowacje lub rolnictwo.

Kwestia ta nie narusza porozumienia finansowego między Unią Europejską a Wielką Brytanią w przypadku braku porozumienia o brexicie i stanowi odrębne zagadnienie.

Dalsze działania

Komisja Europejska będzie ściśle współpracować z Parlamentem Europejskim i Radą, aby zapewnić przyjęcie proponowanych aktów ustawodawczych i ich wejście w życie przed 30 marca 2019 r. Komisja zwraca również uwagę Parlamentu Europejskiego i Rady na to, jak ważne jest możliwie najszybsze wejście w życie aktów delegowanych.

Kontekst

W dniu [14 listopada 2018 r.](#) negocjatorzy Komisji i Zjednoczonego Królestwa uzgodnili warunki umowy o wystąpieniu. W dniu 22 listopada 2018 r. Komisja zatwierdziła umowę o wystąpieniu w jej pełnym brzmieniu. W dniu 25 listopada 2018 r. Rada Europejska (art. 50) zatwierdziła umowę o wystąpieniu i zwróciła się do Komisji, Parlamentu Europejskiego i Rady o podjęcie niezbędnych kroków w celu zagwarantowania, by umowa mogła wejść w życie w dniu 30 marca 2019 r., tak by zapewnić uporządkowane wystąpienie. Ratyfikacja umowy o wystąpieniu w Wielkiej Brytanii jest obecnie niepewna.

5 grudnia 2018 r. Komisja przyjęła dwa wnioski dotyczące decyzji Rady w sprawie [podpisania i zawarcia](#) umowy o wystąpieniu. Aby umowa o wystąpieniu weszła w życie, Rada musi teraz dać upoważnienie do podpisania tekstu w imieniu Unii, a następnie Parlament Europejski musi wyrazić zgodę przed jej zawarciem przez Radę. Umowa o wystąpieniu będzie musiała zostać ratyfikowana przez Wielką Brytanię zgodnie z jej własnymi wymogami konstytucyjnymi.

Ratyfikacja umowy o wystąpieniu pozostaje celem i priorytetem Komisji. Jak podkreślono w pierwszym komunikacie Komisji w sprawie przygotowań do brexitu z 19 lipca 2018 r., bez względu na przewidywany scenariusz, decyzja Wielkiej Brytanii, by opuścić Unię Europejską, spowoduje znaczne zakłócenia.

W związku z tym zainteresowane strony, a także organy krajowe i unijne, muszą przygotować się na dwa możliwe scenariusze:

- Jeżeli umowa o wystąpieniu zostanie ratyfikowana przed dniem 30 marca 2019 r., prawo UE przestanie obowiązywać w stosunku do Wielkiej Brytanii i w tym państwie w dniu 1 stycznia 2021 r., tj. po upływie 21-miesięcznego okresu przejściowego. Umowa o wystąpieniu przewiduje możliwość jednorazowego przedłużenia okresu przejściowego o maksymalnie rok lub dwa lata.
- Jeżeli natomiast umowa o wystąpieniu nie zostanie ratyfikowana przed dniem 30 marca 2019 r., nie będzie okresu przejściowego, a prawo UE przestanie obowiązywać w stosunku do Wielkiej Brytanii i w tym państwie od dnia 30 marca 2019 r. Ten drugi scenariusz określa się mianem „braku porozumienia” lub „twardego brexitu”.

W ciągu ubiegłego roku Komisja opublikowała [88 zawiadomień dotyczących gotowości w różnych dziedzinach](#). Ich celem jest poinformowanie opinii publicznej o konsekwencjach wystąpienia Wielkiej Brytanii w przypadku braku umowy o wystąpieniu. Zawiadomienia są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE. W ramach działań awaryjnych i przygotowań do brexitu Komisja przedstawiła dotąd 18 wniosków ustawodawczych w tej kwestii – wliczając dzisiejsze. Komisja prowadzi również rozmowy

techniczne z państwami członkowskimi UE-27 zarówno na temat ogólnych kwestii dotyczących gotowości, jak i na temat konkretnych działań sektorowych, prawnych i administracyjnych. Slajdy wykorzystywane podczas tych seminariów technicznych są dostępne [w internecie](#). Ponadto Komisja rozpoczęła wizyty w 27 państwach członkowskich UE, aby upewnić się, że opracowywanie krajowych planów awaryjnych jest w toku, i w razie potrzeby udzielić wyjaśnień na temat procesu przygotowania.

Więcej informacji:

[Zbiór tekstów przyjętych w dniu dzisiejszym](#)

[Pytania i odpowiedzi](#) na temat opracowanego przez Komisję „Planu działania awaryjnego” z dnia 19 grudnia 2018 r.

[Strona internetowa](#) Komisji Europejskiej na temat przygotowań do brexitu (zawierająca „[zawiadomienia dotyczące gotowości na brexit](#)”)

[Slajdy na temat gotowości](#)

IP/19/743

Kontakty z mediami:

[Alexander WINTERSTEIN](#) (+32 2 299 32 65)

[Mina ANDREEVA](#) (+32 2 299 13 82)

[Daniel FERRIE](#) (+32 2 298 65 00)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)